

Cuprins

Cuvinte de apreciere pentru cartea <i>Sabotorul de la Auschwitz</i>	5
Prolog	7
Partea I / Povestea lui Arthur	13
Partea a II-a / Alte mărturii	155
Partea a III-a / Fragmente din depozițiile depuse sub jurământ la Nürnberg	211
Partea a IV-a / Reacții la relatarea lui Arthur	227
Partea a V-a / Felul în care Guvernul britanic i-a tratat pe supraviețuitori	245
Epilog	253
Anexă / Lista prizonierilor de război din Commonwealth uciși în raidul aerian asupra Auschwitzului în 20 august 1944	254
Să nu uităm!	259
Mulțumiri	269

Prolog

Trenul se opri într-o haltă, iar ușile glisante ale vagonului se deschiseră. Cei aproximativ douăzeci de bărbați dinăuntru ridicară mâinile spre lumină și săriră pe rând jos din tren. Fură întâmpinați de un cor de ordine venite din partea câtorva soldați ai Wehrmachtului¹ care-i așteptau.

– *Bewegen sie!*

– *Bewegen!*

– *Schnell!*

Grupându-se în ceea ce-ar fi vrut să fie o formație, bărbații se obișnuiră încet-încet cu lumina puternică, după mai multe ore petrecute în beznă, și începură să se uite în jur. Privirea le căzu asupra unui peisaj liniștitor de țară. În dreapta, câmpuri cu pământ galben se întindeau în depărtare, iar la stânga se vedea o mică dumbravă romantică, refugiul perfect pentru un cuplu de îndrăgostiți.

Nu se vedeau nicăieri fabrici sau lucrări de construcție. Din locul în care se aflau, nu se vedea niciun semn al vreunei activități industriale. Trecuseră granița germană

¹ Forțele armate ale Germaniei naziste, între 1935 și 1945. (n.tr.)

cu o noapte înainte și bănuiau că se află în Polonia. Vorbind încet între ei despre noua locație, părerea generală fu că vor lucra la fermă. Aceasta era o veste bună, având în vedere ce presupunea munca în lagăr; se vor bucura din plin de aer curat și vor avea din abundență fructe și legume proaspete.

Uitându-se de-a lungul trenului, Arthur observă sute de grămezi de haine, așezate la aproximativ zece metri față de șină. Erau pantaloni, cămăși, fuste și paltoane, unele aparținând în mod evident unor copii. Doar ușor intrigat, nu se gândi prea mult la asta. Se liniștise, cele mai sumbre temeri legate de noua destinație nu se adevărauseră.

După un scurt marș, ajunseră la un lagăr și, deși Arthur simți o ușoară anxietate când intră pe porți, aceasta dispăru în scurt timp. În interiorul perimetrului erau zece barăci din lemn. Prizonierii fură împinși înspre cea mai apropiată dintre ele. Îi surprinse plăcut curățenia și lipsa umezelii dinăuntru. După investigații ulterioare, descoperiră țevi pentru încălzire centrală pe întreaga lungime a barăcii, apă curentă caldă și rece la fiecare chiuvetă și paturi suprapuse solide, cu saltele curate și adecvate.

În următoarele două săptămâni, bărbații se acomodară cu ceea ce sperau să fie cazarea lor pentru tot restul războiului, deși, în primăvara lui 1943, nimeni nu știa cât va mai dura totul.

O săptămână mai târziu, Arthur se trezi din cauza zgomotului făcut de gardienii care mergeau pe coridorul central al barăcii, lovind cu patul armelor în uși. În ultimele zile, numărul prizonierilor britanici din lagăr crescuse de la vreo douăzeci la aproape două sute. Până acum, nu fuseseră puși la treabă mai deloc și erau hrăniți destul de bine.

Gardienii zâmbeau, se simțeau bine, dar nu simțeau nicio urmă de simpatie în atitudinea lor. Se întâmpla ceva sinistru și aveau să afle foarte curând despre ce era vorba.

– *Der Feiertag endig! Arbeiten sie jetzt!*

Cei care aveau o brumă de germană fură întrebați ce li s-a spus, iar Arthur află că sunt trimiși la muncă. Știind că acest moment avea să vină mai devreme sau mai târziu, bărbații ridicară din umeri și porniră spre curtea interioară.

Odată așezați în formație, fură scoși din lagăr în pas de marș, de-a lungul unui drum prăfuit care străbătea o pădure. Arthur și camarazii lui erau în frunte. Pe drum, se întâlneau cu un grup de prizonieri care munceau pe marginea drumului. Erau femei ucrainene care săpau șanțuri sub atenta supraveghere a mai multor paznici înarmați, purtând bice răsucite în mâini. Încordarea și frica din ochii femeilor era aproape tangibilă. Înainte de a fi aduși aici, bărbații fuseseră în Farasabrina, în Italia, iar Arthur trăsesese cartea cea mai mică, ratând ceea ce se dovedise a fi o evadare destul de ușoară. Se întreba acum cât de mult va regreta acest lucru.

Câteva minute mai târziu, ajunseră la o fabrică. Pe o parte a drumului, o fată de aproximativ 15 ani era brutal schingiuită cu cravașa de un ofițer SS. În genunchi în fața lui, neputincioasă, tânăra stătea cu fața către grupul de deținuți care tocmai sosea, oferindu-le un spectacol al groazei. Capul îi fusese ras cu neatentție și avea tăieturi pe scalp. Răni proaspete provocate de ofițerul german sângerau și mici șiroaie de sânge curgeau de la frunte până la bărbie.

Era dezbrăcată până la talie. Judecând după coastele proeminente și obrajii trași, Arthur își dădu seama că de multă vreme nu fusese hrănită corespunzător. Ofițerul se opri o clipă să-și tragă suflarea, iar fata ridică privirea spre

el. Cu ochii imenși, îl imploră pe monstrul sadic din fața ei să se oprească. Ofițerul izbucni în râs și strigă la doi paznici care stăteau aproape. Apoi, continuă fără milă să o biciuiască peste cap și umeri.

Pentru câțiva dintre englezii care priveau, acest lucru fu prea mult. Unul dintre ei îl bătu pe Arthur pe umăr și făcu un pas în față.

– Hai, băieți! spuse el. M-am săturat de nemernicul ăsta!

Arthur și încă trei i se alăturară și porniră hotărâți către ofițerul SS. Arthur îi strigă să o lase pe fată în pace. Neobișnuit cu o asemenea contestare a autorității, ofițerul înmărmuri pentru o clipă. Când văzu că deținuții continuă să se apropie, mută cravașa în mâna stângă și scoase pistolul. În același timp, un soldat al Wehrmachtului ridică pușca și ținti către deținuți. Strigătul lui îi opri din mers.

– *Anhalten sie! Er werde getut!*

Traducerea era inutilă; dacă mai făceau un pas, ofițerul îi împușca. Nu exista camaraderie între cei doi nemți. Ceea ce le spunea soldatul era spre binele lor.

– *Zuruckgehen sie!*

Bărbații se opriră, iar ofițerul zâmbi către soldatul cu pușcă. Cu pistolul în mână, porni spre englezi.

Întrucât Arthur fusese cel care strigase, se opri în fața lui și îl privi cu răceală. Ofițerul era prototipul Adonis-ului arian al lui Hitler: înalt, chipeș, blond, cu ochi albaștri de oțel. Arthur îndrăzni să-i susțină privirea. Revolta pe care i-o trezea acest om era mai puternică decât frica. Fără să renunțe la zâmbetul cinic, ofițerul dădu din cap și se îndepărtă.

– *Ein anderer Zeit*, îi șopti lui Arthur amenințător. Altădată.